

punktet med godt og vel 600 Mill. Kr. — jeg regner altsaa stadig med runde Tal. Ved at se paa Nationalbankens Regnskaber, som angiver Tallene maanedsviis, finder jeg ganske vist ikke noget Tal højere end fem Hundrede og ca. firs Millioner Kroner; men jeg skulde tro, at vi, naar vi af Ugeberetningerne, hvor Tallene kan være højere og lavere, regner Gennemsnittet ud, vil finde, at det rundt regnet er over 600 Mill. Kr. Derfor sammenligner jeg 600 Mill. Kr. med de 150 Mill. Kr., som vi kender fra de normale Tider. At Seddelmængden nu udgør 600 Mill. Kr., vil altsaa sige, at Danmark har faaet sin Seddelmængde firedoblet. Nu er det klart, at naar et almindeligt skikkeligt Menneske pludselig ser, at han har 4 Gange saa mange Sedler, 4 Gange saa mange Penge mellem Hænder som tidligere — Folk kalder det nemlig Penge, skønt det i sidste Instans vil vise sig kun at være Papir —, altsaa naar man har 4 Gange saa mange Penge mellem Hænder — der er ganske vist nogle, der ikke har synderlig meget mere end før, men der er ogsaa mange, der har mange Gange mere, men 4 er Gennemsnittet —, saa bliver man flot og tillader man sig Ting, som man aldrig før turde tillade sig, man køber Ting, som man aldrig før tænkte paa at kunne købe. Det er det, man udtrykker ved at sige, at Befolkningens Levofod er hævet i disse Krigsaar. Levofoden er simpelt hen hævet, fordi Folk saa, at de havde langt flere Midler mellem Hænder end nogen Sinden tidligere, og Folk i Almindelighed forstod ikke, at det i Virkeligheden kun var andre Tal, man regnede med. Her vilde det have været paa sin Plads, om det ærede Medlem Hr. Røde i de Tider var gaaet ud omkring paa Landet og havde holdt det Foredrag, han holdt sidste Sommer. Da havde der været al Anledning til at sige rundt omkring: I maa ikke tro paa, at det er egentlig Velstand, I lever paa, det er ikke andet end det, som de sagkyndige kalder Inflation, Oppustning, det hele er en Sæbeboble, som en kendt dansk Nationaløkonom har kaldt det, der en Gang maa springe. Men vi hørte ikke noget saadant fra de Kanter. Jeg har ganske vist ikke drøftet det Forhold med det ærede Medlem Hr. Røde, men jeg har i Valgkampagnen staaet overfor hans nære Tilhængere, og jeg har oplevet, at man haanede den Betragtning, at vi i Virkeligheden ikke var et rigere Folk end tidligere. Jeg har været Vidne til, at man har sagt: Hvorledes kan Folk lade være? Hvorledes kan du — altsaa

rettet mod mig — forsvare ikke at tilraade, at vi skal give Penge til det og det? Vi har Penge nok i Statskassen. Men dette var en fuldstændig Misforstaaelse af Situationen. I de Egne, hvor jeg har færdedes, var dette Særkendet for de daværende Regeringspartiers økonomiske Opfattelse, man troede faktisk, og man blev ikke retledet fra de Steder, hvor man skulde vente en rigtigere Forstaaelse, at Landet var blevet et rigt Land. Det var under disse Forhold, Priserne svulmede op og vi fik den Dyrtid, vi nu har. Saa kommer det Tidspunkt, som jeg nævnte i mit Foredrag i Gaar, at Krigen holder op og Folk vender tilbage til deres Hjemstavn, og saa opdager de, at det i Virkeligheden kun har været Tal og Papir, man har regnet med. Landenes Økonomi var forringet i meget høj Grad, hvor meget, har man egentlig ikke noget Udtryk for, men jeg har set, allerede for længst endda, den Paastand fremsat fra tysk Side, at mindst Halvdelen af Tysklands Formue var forsvundet, ødelagt i Krigen. Selvfølgelig er vi ikke i den Grad medtaget, det er soleklart, men at der ogsaa her er sket et meget kendeligt Nedslag i den effektive Velstand, er aldeles givet. Krigen har ødet meget. Lad mig her indskyde, at jeg for ikke saa overdreven længe siden har set udtalt fra tysk økonomisk Side, at det bliver vist et Spørgsmaal, om ikke de Arbejdsstridigheder — jeg siger ikke noget ondt om dem, jeg skal senere fremsætte nogle Udtalelser derom, jeg sagde i Gaar, at de var fuldkommen menneskeligt forstaaelige —, altsaa om ikke de Arbejdsstridigheder, der har været, siden Krigen holdt op, naar alt kommer til alt, har kostet Europa større økonomiske Ofre end selve Krigen. Jeg ser, at ærede Medlemmer ryster paa Hovedet. Ja, det er selvfølgelig ikke muligt at gøre det op, og jeg skal hverken gøre Ordene til mine eller benægte dem, men en Ting er sikker, og det er, at vel gik der i Krigens Tid store Værdier tabt, men det var paa forholdsvist snævre Dele af Europas Omraade — det drejer sig om nogle faa Kvadratkilometer ved Fronterne fra Kanalen til Svejts og fra Østersøen til Sortehavet, og at der er lagt enorme Værdier øde der, ved vi vel alle sammen — men Arbejdsstridighederne strækker sig, for at holde sig indenfor Europas Grænser, lige fra Ural til Irland og fra Nordkap til Middelhavet, og gaar vi videre ud i Verden, har der praktisk talt været Arbejdsstridigheder overalt, altsaa over et langt større Omraade end det, hvor selve Krigen rasede. I hvilken Grad der